

تدوین الگوی عوامل بروز فساد در صنعت فوتبال ایران: نظریه ای بر خاسته از داده‌ها

احمد محمودی^۱

حبیب هنری^۲

جلیل یونسی^۳

جواد شهلائی باقری^۴

تاریخ دریافت مقاله: ۱۳۹۶/۵/۲۸

تاریخ پذیرش مقاله: ۱۳۹۶/۶/۳۱

هدف پژوهش حاضر، تدوین الگوی عوامل بروز فساد در صنعت فوتبال به روش کیفی بود که با استفاده از الگوی نظریه پردازی بر خاسته از داده‌های حاصل از پژوهش انجام پذیرفت. گردآوری داده‌ها از طریق بررسی اسناد و مصاحبه صورت گرفت. با انجام ۱۸ مصاحبه عمیق و نیمه ساختاریافته با متخصصان و صاحب نظران رشته فوتبال، اشباع نظری حاصل شد و مقوله‌های اصلی پس از تکمیل فرایند کدگذاری استخراج گردید و با تکمیل یافته‌ها، مدل زمینه‌ای بر اساس مدل سیستماتیک استراوس و کوربین^۵ (۱۹۹۸) طراحی گردید.

بر اساس یافته‌ها، مقوله‌های محوری رهاسازی اخلاقی، بی‌تعهدی و مسئولیت ناپذیری مدیران، فراهم نبودن محیط حقوقی و قانونی و عدم تعامل فرابخشی شناسایی و مقوله‌های اصلی بر مبنای مدل سیستماتیک طبقه‌بندی شدند.

بر همین اساس، ضعف اصول مدیریتی مدیران فوتبال از علل اصلی وقوع فساد، ضعف قوانین، انگیزه مالی، ناکارآمدی رسانه‌ها و فقدان معیارهای رفتاری از جمله عوامل زمینه‌ای و تداخل وظایف، عدم اراده فسادستیزی و عدم هماهنگی بین سازمانی از جمله عوامل مداخله‌گر در این پژوهش بود. فرهنگ‌سازی،

^۱ دانشجوی دکتری، گروه مدیریت ورزشی، دانشکده تربیت بدنی و علوم ورزشی، دانشگاه علامه طباطبائی، تهران، ایران

^۲ دانشیار، گروه مدیریت ورزشی، دانشکده تربیت بدنی و علوم ورزشی، دانشگاه علامه طباطبائی، تهران، ایران (نویسنده مسئول)

Email: Honari_h@yahoo.com

^۳ دانشیار، گروه سنجش و اندازه‌گیری، دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی، دانشگاه علامه طباطبائی، تهران، ایران

^۴ دانشیار، گروه مدیریت ورزشی، دانشکده تربیت بدنی و علوم ورزشی، دانشگاه علامه طباطبائی، تهران، ایران

تقویت محیط حقوقی و قانونی، کنترل و نظارت و استفاده از خرد جمعی در تصمیمات از جمله راهبردهای این پژوهش بود که می‌تواند به بهبود و پاکی محیط فوتبال و در نتیجه توسعه و پیشرفت صنعت فوتبال کمک شایانی نماید.

واژگان کلیدی: ایران، صنعت فوتبال، فساد و نظریه داده بنیاد

از ابتدای شکل‌گیری نخستین گروه‌های انسانی تا به امروز که شاهد ایجاد انواع نظام‌های مدرن اجتماعی هستیم، مسئله شکل‌دهی و استمرار نظم و انضباط اجتماعی از مهمترین دغدغه‌های مسئولان اجرایی بوده است. با پیچیده‌تر شده نظام‌ها و سازمان‌های اجتماعی، شکل انحرافات و کج رفتاری‌های اجتماعی نیز دگرگون شده و همگام با تغییرات محیط بیرونی، شاهد بوجود آمدن انواع کج رفتاری‌های مدنی^۱ نیز هستیم. امروزه با شکل‌گیری انواع سازمان‌ها و اداره‌ها جهت ارضای نیاز افراد، شاهد ناهنجاری‌های سازمانی و اصطلاحاً فساد اداری^۲ به مثابه شکل جدیدی از انحرافات اجتماعی هستیم (گروس^۳، ۲۰۱۱؛ مویو^۴، ۲۰۱۴؛ سینزداک^۵، ۲۰۰۸؛ کمپل و گوریتز^۶، ۲۰۱۴).

از فساد تعاریف متعدد و متنوعی ارائه گردیده است. جان استون^۷ (۲۰۰۵) فساد را سوء استفاده از نقش عمومی یا خصوصی برای بهره‌برداری در جهت منافع شخصی می‌داند. کولینز و همکاران^۸ (۲۰۰۹)، فساد را اقدام به عملی ناسازگار که باعث تجاوز به حقوق دیگران شود، معرفی می‌کند. لانگ^۹ (۲۰۰۸) اشاره دارد که پیگیری منافع فردی از طریق تخطی از قانون و انحراف منابع سازمانی جهت کسب سود شخصی است. فساد، پدیده‌ای است که کم و بیش در کلیه کشورهای جهان وجود دارد، اما نوع، شکل، میزان و گستردگی آن در هر کشور متفاوت است؛ چرا که نتایج و پیامدهای آن نیز بنا بر نوع سازمان، وضعیت سیاسی و اقتصادی و سطح توسعه یافتگی تفاوت دارد. فساد اداری، شکل‌های گوناگونی دارد و قانون شکنی‌های متعددی را در رابطه با فعالیت‌های مختلف دولت، شامل می‌شود. رایج‌ترین فساد اداری در قالب معضلات و ناهنجاری‌هایی همچون تبانی^{۱۰}، رانت‌جویی^{۱۱}، رشوه^{۱۲}، اختلاس^{۱۳}، پارتی‌بازی (تبعیض‌گرایی)^{۱۴}، اخاذی^{۱۵}،

-
- 1 . Civil deviance
 - 2 . Administrative corruption
 - 3 . Gross
 - 4 . Moyo
 - 5 . Sinz dak
 - 6 . Campbell & Göritz
 - 7 . Johnston
 - 8 . Collins
 - 9 . Lange
 - 10 . Match-Fixing
 - 11 . Rent-Seeking
 - 12 . Bribery
 - 13 . Embezzlement
 - 14 . Favoritism
 - 15 . Extortion

تقلب^۱ و نظایر آن به صورت فردی، گروهی و سازمان یافته پدیدار می‌گردد که عوامل و زمینه‌های گوناگونی وجود دارند که می‌توانند موجب پیدایش و گسترش و ترویج فساد به صورت بالقوه و بالفعل شوند (مویو، ۲۰۱۴؛ گروس، ۲۰۱۱). فساد یک پدیده ناهنجار اجتماعی، سیاسی و اقتصادی است که امروزه گریبانگیر ورزش نیز شده است. اولین موارد ثبت شده فساد در ورزش به اولین دوره‌های المپیک^۲ می‌رسد. همچنین در این دوران مواردی از فساد در مدیریت ورزش^۳ و در بین برگزارکنندگان مسابقات ورزشی به ثبت رسیده است. با شکل‌گیری سازمان‌های ورزشی کوچک و بزرگ، در طی سال‌های اخیر و اهمیتی که این سازمان‌ها و منابع آن‌ها در سیاست‌های ورزشی دارند، فساد اداری در ورزش به عنوان یکی از شاخه‌های مهم فساد در ورزش، مانعی بزرگ است که سد راه کارایی و اثربخشی این سازمان‌ها می‌باشد و این خود دلیلی است که مدیران و تصمیم‌گیرندگان این سازمان‌ها را بر آن می‌دارد تا با این معضل مبارزه نمایند (ماینینگ، ۲۰۰۵). جهانی شدن صنعت ورزش، منجر به یک فرایند تجاری بوسیله درآمدهای نهفته برای سهامداران، حامیان مالی، مسئولان دولتی (سیاسیون) و ورزشکاران شده است. این درآمد نهفته منجر به این شده است که بسیاری از ورزشکاران و مسئولان برای کسب سود و منفعت بیشتر، دچار ارتکاب فساد شوند (مسترز، ۲۰۱۵).

در حال حاضر ورزش و تفریحات سالم در کشورهای توسعه یافته به عنوان یک صنعت مهم و عامل اثرگذار در رشد اقتصاد ملی مورد توجه است و یکی از درآمدزاترین صنایع در قرن ۲۱ به شمار می‌رود (الهی و همکاران، ۱۳۸۸). داویر و همکاران^۴ (۲۰۰۰) نقل و انتقالات بازیکنان، صدور مربی، فروش بلیت، تبلیغات میدین ورزشی، ایجاد امکانات و تأسیسات ورزشی، شرط‌بندی‌ها و جذب حامیان مالی را از جمله دستاوردهای صنعتی شدن ورزش عنوان می‌کند. همان‌طور که آشکار است سهم و ارزش صنعت ورزش در دنیا نشان دهنده آن است که کوچکترین غفلت از جمله فساد، بد اخلاقی و ناهنجاری در این صنعت، صدمات جبران‌ناپذیری را به بار می‌آورد (گروس، ۲۰۱۱). گروس و چادویک^۵ (۲۰۱۱) فساد ورزشی را هر عمل غیرقانونی و غیراخلاقی که در تلاش برای تحریف نتیجه یک مسابقه ورزشی باشد، تعریف

-
1. Fraud
 2. Olympic
 3. Sport management
 4. Maennig
 5. Masters
 6. Dwyer et al
 7. Gorse & Chadwick

می‌کنند. کوچان و گودییر^۱ (۲۰۱۱) بیان داشتند که وجود مبالغ هنگفت از سرمایه در ورزش امروز جهت خرید و فروش بازیکنان، عقد قرارداد با حامیان مالی و خرید و فروش تیم و باشگاه‌های ورزشی و ساخت و ساز استادیوم‌ها نه تنها فرصت زیادی را برای کسب سودآوری فراهم می‌کند، بلکه بروز فساد را نیز اجتناب‌ناپذیر می‌کند.

هاگز و شانک^۲ (۲۰۰۵) در تحلیل تأثیری که رسوایی در ورزش بر رفتار مصرف‌کننده‌ها می‌گذارد به این نتیجه رسیدند که رسوایی رخ داده توسط ورزشکاران آماتور تأثیر بیشتری نسبت به ورزشکاران حرفه‌ای بر عدم حضور مصرف‌کننده‌ها (ورزشکاران، حامیان مالی، تماشاگران و ...) در ورزش می‌گذارد. در زمینه پژوهش‌های صورت گرفته پیرامون فساد، زارع و همکاران (۱۳۹۵) در پژوهش خود بیان نمودند که رسانه‌های جمعی ارتباط مستقیم و مثبتی با کنترل فساد در ورزش فوتبال دارند و رسانه‌های جمعی با ارتقای شفافیت فعالیت، در کاهش فساد نقش بسیار مؤثری ایفا می‌کنند - چرا که افزایش شفافیت رویه‌ها سبب افزایش مشارکت شهروندان و اطمینان از حقوقشان در نحوه اداره سازمان‌های ورزشی می‌گردد. همچنین، وجود مکانیسم‌های کنترل و نظارتی مناسب در درون باشگاه‌ها جهت کنترل فساد، برقراری سیستم کنترل مالی کارآمد برای ثبت قرارداد بازیکنان، توجه به آموزش‌های اخلاقی بازیکنان جوان، پرداخت به موقع حقوق بازیکنان را از جمله عوامل مؤثر در کنترل فساد در ورزش فوتبال عنوان نمود. قلی‌پور و همکاران (۱۳۸۵) در تحقیق خود به تشریح فساد، علل بروز و راه‌های کنترل آن می‌پردازند که مهم‌ترین عوامل داخلی بروز فساد اداری در سازمان‌های دولتی ایران را سطوح پرداخت‌ها و عدم شایسته‌سالاری و پررنگ‌ترین عوامل خارجی فساد اداری را شفافیت و اثربخشی قوانین برمی‌شمارند. همچنین بیان می‌کنند که مهم‌ترین روش پیشگیری از فساد رسانه‌ها، آموزش و آگاهی‌بخش عمومی است. نجفی کلوری و همکاران (۱۳۹۱) در پژوهش خود با عنوان "عوامل مؤثر بر بروز فساد در سازمان‌های ورزشی" به این نتیجه رسیدند که عوامل فرهنگی بیشترین نقش را در بروز و گسترش فساد اداری دارند و در بین روش‌های مختلف کنترل فساد اداری نیز خصوصی‌سازی، مهم‌ترین روش کنترل شناخته می‌شود. رزاقی و همکاران (۱۳۹۳) در پژوهشی پیرامون فساد اداری در فوتبال دریافتند که ویژگی‌های سازمانی (نبود امنیت شغلی کارکنان، وجود شبکه‌های غیررسمی و فقدان سازوکار کنترل مناسب)، عوامل اقتصادی (فقدان مزایای جنبی

1 . Kochan & Goodyear

2 . Hughe & Shank

کارکنان، احساس نابرابری اقتصادی با سایر اقشار جامعه، نبود تناسب بین رشد تورم و نرخ رشد حقوق کارکنان)، عوامل فرهنگی (عدم پابندی به موازین اخلاقی، قانون‌گریزی در فرهنگ جامعه کارکنان و خویشاوندسالاری)، ویژگی‌های فردی کارکنان (ریسک‌پذیری کارکنان، فقدان وجدان کاری و وجود روحیه فردگرایی) و قوانین و مقررات (پیچیدگی قوانین، ضعف کیفی قوانین و مقررات و بالا بودن کمیت قوانین و مقررات) به ترتیب بیشترین تأثیر را در بروز فساد در فوتبال داشتند. مسترز (۲۰۱۵) در پژوهش خود با عنوان "فساد در ورزش: از زمین بازی تا میدان سیاست"، به تشریح انواع فرایندهای فساد با استفاده از مدل TASP^۱ پرداخت که شامل انواع روش‌های بروز فساد (رشوه‌خواری، تبانی، دوپینگ و ...) و انواع فعالیت‌های فسادانگیز مربوط به رفتارهای تماشاچیان، پرسنل و داوران بود. همچنین، بخش‌های بروز فساد (سطح بازی‌ها و نوع رشته ورزشی) و مکان‌های بروز فساد (داخل زمین بازی و خارج از زمین بازی) را نیز مورد مطالعه قرار داده بود. وی، همچنین مهمترین مصادیق فساد در ورزش را تبانی در نتیجه بازی، دوپینگ، رشوه‌خواری جهت کسب میزبانی رویدادهای بزرگ و شرط‌بندی عنوان نمود. نصیف^۲ (۲۰۱۴) در تحقیق خود با عنوان "فساد در ورزش" که به بررسی این معضل در ورزش لبنان پرداخت، به این نتیجه رسید که بحث فساد در ورزش این کشور به شدت تحت تأثیر نظام سیاسی این کشور است؛ بگونه‌ای که اگر در سایر بخش‌های سیاسی، اجتماعی، فرهنگی و ... فساد وجود داشته باشد، ورزش هم دچار این معضل می‌شود. زیت زویتز^۳ (۲۰۱۴) در پژوهش خود با عنوان "آیا شفافیت باعث کاهش پارتی بازی و فساد می‌شود: شواهدی از داوری اصلاحات در داوری اسکیت"، به این نتیجه رسید با توجه به تغییراتی که در قوانین داوری این رشته ایجاد شد، ولی باز هم فساد پارتی بازی (تعصب ملی‌گرایی) و خرید رأی داوران پس از این اصلاحات افزایش یافته است. تریسمن^۴ (۲۰۰۰) در پژوهشی با عنوان "علل فساد: یک مطالعه ملی" دریافت که پیچیدگی قوانین، عدم آشنایی با قوانین و کمبود قوانین از مهمترین عواملی است که با بروز فساد ارتباط دارد. سلدادیو و هان^۵ (۲۰۰۶) در پژوهش خود با عنوان "عوامل مؤثر در بروز فساد: بررسی ادبیات و شواهد جدید" دریافت که ناکارآمدی کنترل و نظارت، فقدان امنیت شغلی، وجود روابط

-
1. Type, Activity, Sector, Place
 2. Nassif
 3. Zitzewitz
 4. Treisman
 5. Seldadyo & Haan

غیررسمی و پایین بودن پاداش از مهمترین عوامل سازمانی در ایجاد فساد در سازمان است. نوگارا^۱ (۲۰۰۹) در پژوهش خود با عنوان "نقش رسانه در کنترل فساد؛ مطالعه موردی کشور اوگاندا" نشان داد که عدم پایداری افراد جامعه به موازین اخلاقی، قانون‌گریزی و پارتی‌بازی مهمترین عوامل فرهنگی اثرگذار بر بروز فساد هستند. امروزه، به گواه شواهد موجود، ورزش فوتبال پرطرفدارترین و محبوب‌ترین ورزش در عرصه بین‌المللی است تا جایی که بسیاری از کشورهای پنج‌قاره آن را در ردیف ورزش ملی خود محسوب می‌نمایند. لبریز بودن ورزشگاه‌ها و برخورداری رقابت‌ها از بینندگان چند صد میلیونی، فوتبال را به عنوان مردمی‌ترین ورزش جهان معرفی کرده است. همگام با افزایش تمایلات نسبت به این رشته ورزشی، تغییرات زیادی در فوتبال و امور مربوط به آن بوجود آمده است تا جایی که فوتبال حرفه‌ای در بسیاری کشورها به صنعتی تمام‌عیار تبدیل شده است (الهی و همکاران، ۱۳۸۸). برایمو و همکاران^۲ (۲۰۱۲) و دی رونکو و لاورگنا^۳ (۲۰۱۵) اشاره داشتند که ورزش فوتبال به دلیل هیجان‌انگیز بودن و غیر قابل پیش‌بینی بودن، تجربه مستقیم همه افراد از این ورزش، فراگیر بودن در همه اقشار و سطوح جامعه، وجود منابع مالی هنگفت و تبدیل شدن آن به صنعت و همچنین پوشش رسانه‌ای بی‌شمار نسبت به سایر ورزش‌ها از جایگاه ممتازی در بین مردم دنیا برخوردار است. لذا این ویژگی‌ها و تغییر ساختار فوتبال از یک ورزش و سرگرمی به یک صنعت پیچیده در ساختار اجتماعی باعث شده است که دست‌اندازی جهت بهره‌برداری از آن در بین مقامات و افراد سودجو منجر به ایجاد فساد و رسوایی در آن شود.

از اوایل دهه ۱۳۸۰ با سرازیر شدن حجم زیادی از منابع مالی به سوی ورزش - بخصوص در حوزه ورزش قهرمانی و حرفه‌ای - کشور شاهد تغییراتی ساختاری، بویژه در صنعت فوتبال کشور بوده‌ایم. حضور پر شمار حامیان مالی جهت سرمایه‌گذاری در تیم‌ها و باشگاه‌های ورزشی، حضور پررنگ رسانه‌های ورزشی جهت پوشش اخبار ورزش و همچنین حضور تماشاچیان ورزشی وضعیت ویژه‌ای را در این حوزه رقم زده است. علیرغم جذابیت فوتبال برای تمامی اقشار مردم و حتی دولت‌مردان سیاسی، هم‌اکنون شاهد نارسایی‌ها و مشکلاتی از جمله وجود فساد در این رشته ورزشی بوده‌ایم. کاهش معیارها و موازین اخلاقی، کاهش منابع مالی سازمان‌های ورزشی (فدراسیون‌های ورزشی، تیم‌ها و باشگاه‌های ورزشی) به دلیل عدم شفافیت و نظارت بر منابع مالی، دخالت و حضور افراد سیاسی جهت بهره‌برداری از فوتبال در جهت منافع

1 . Nogara
2 . Buraimo et al
3 . Di Ronco & Lavorgna

شخصی (حضور در انتخابات)، عدم تجربه و تخصص مدیران ورزش کشور، نقل و انتقال ورزشکار در تیم‌ها بدون اصل شایستگی (دلالتی) و هرج و مرج در پرداخت هزینه‌ها، استفاده نامحدود و کنترل نشده از منابع مالی دولتی، عدم زیرساخت‌های لازم جهت اداره سیستماتیک ورزش کشور، انتصابی بودن مدیران فوتبال و عدم آشنایی و تخصص این افراد از فضای فوتبال و نحوه اداره آن و عدم امنیت در سرمایه‌گذاری در ورزش توسط حامیان و باعث ایجاد این معضل در ورزش کشور (فوتبال) شده است. البته برخوردهای قهر آمیزی با این فسادها صورت گرفته، اما گویا چندان جدی و کارساز نبوده و عزم و اراده جدی جهت برخورد با این معضلات وجود نداشته است (گزارش اصل نود، ۱۳۹۴).

این پژوهش بر آن است تا با اتکا بر آموزه‌های برگرفته از آرا و پیشینه پژوهش و با استفاده از نظرات صاحب‌نظران و مدیران حوزه ورزش کشور و فدراسیون فوتبال، عوامل بروز فساد در صنعت فوتبال کشور را روشن سازد. هدف اصلی این پژوهش، تدوین الگوی عوامل بروز فساد در صنعت فوتبال کشور با استفاده از نظریه داده بنیاد بود.

روش‌شناسی پژوهش

روش پژوهش حاضر، کیفی^۱ و از نوع نظریه‌زمینه‌یابی^۲ (گرند تئوری) بود. از پژوهش کیفی برای درک و تبیین پدیده‌های اجتماعی از طریق داده‌های حاصل از مصاحبه‌ها، مستندات، مشاهده‌ها و ... استفاده می‌شود. مرحله اول پژوهش به صورت مطالعات کتابخانه‌ای (مطالعه مقالات، کتب، اسناد، جراید و...) بود که به توصیف و تحلیل پژوهش‌های مرتبط با فساد در صنعت فوتبال اختصاص یافت. در مرحله دوم، از مصاحبه‌های^۳ عمیق و نیمه ساختارمند^۴ با نخبگان و صاحب‌نظران آگاه برای یافتن و شناخت عوامل بروز فساد استفاده شد. پنج مرحله اساسی، ولی نه لزوماً متوالی که در مسیر پردازش یافته‌ها از آنها استفاده شد عبارت اند از: انتخاب نمونه‌ها، گردآوری داده‌ها، منظم سازی یافته‌ها، تجزیه و تحلیل یافته‌ها و ایجاد نظریه یا الگو (استراوس و کوربین، ۱۹۹۸).

جامعه آماری پژوهش را کلیه صاحب‌نظران سه حوزه علمی، اجرایی و ورزشی تشکیل می‌دادند که شامل کارشناسان و صاحب‌نظران رشته فوتبال (داوران، بازیکنان، اعضای هیئت علمی دانشگاه، مربیان و اصحاب

1 . Qualitative Research
2 . Grounded theory
3 . Interviews
4 . Semi-structured

رسانه) و مدیران باشگاه‌ها و فدراسیون فوتبال و وزارت ورزش بودند که بنا به پیشینه، تجارب و سوابق مدیریتی و اجرایی در حوزه ورزش و بخصوص فوتبال انتخاب شدند- این افراد به شرایط فوتبال کشور آگاهی و تسلط کامل داشتند. در ادامه برای انتخاب نمونه از روش نمونه‌گیری هدفمند به صورت گلوله‌برفی^۱ استفاده گردید که از طرح‌های نمونه‌گیری غیراحتمالی مورد استفاده در پژوهش‌های کیفی است. از آن جا که این روش انتخاب آگاهانه نمونه‌های خاص توسط پژوهشگر است، نمونه‌گیری تا جایی ادامه یافت که اطلاعات جدید، همان تکرار اطلاعات قبلی (اشباع نظری) بود و دیگر اطلاعات مفهومی جدیدی که نیاز به کد جدید یا گسترش کدهای موجود داشته باشد وجود نداشت. محقق در این پژوهش پس از انجام ۱۸ مصاحبه با ۱۷ نفر (با یکی از نمونه‌ها ۲ بار مصاحبه شد) به اشباع نظری رسید. مصاحبه شونده‌گان شامل ۵ نفر از مدیران وزارت ورزش و فدراسیون فوتبال، ۳ نفر از مربیان، ۱ نفر از مدیران عامل باشگاه، ۲ نفر از داوران، ۲ نفر از بازیکنان که یکی از آنان بازنشسته بود، ۲ نفر از اصحاب رسانه و ۲ نفر از صاحب‌نظران حوزه فوتبال بودند.

نحوه بررسی روایی و پایایی پژوهش‌های کیفی با روش‌های پژوهش کمی متفاوت است. محقق کیفی ضمن حضور در عرصه، داده‌های جمع‌آوری شده را از طرق مختلف با یکدیگر مقایسه می‌کند. بررسی و مقایسه مکرر داده‌ها، خود به تأیید و افزایش روایی آنها کمک می‌کند. احتمال کمی وجود دارد که دو نفر بتوانند به نظریه واحد برسند. با این حال عدم تکرارپذیری، انتقاد واردی به گراندتئوری نیست. به همین دلیل محققان کیفی بجای واژه اعتبار و روایی از واژه‌های "مقبولیت"^۲، "انتقال‌پذیری"^۳ و "تأییدپذیری"^۴ استفاده می‌کنند که در این پژوهش تلاش گردید کلیه موارد رعایت گردد (پتینی و پارکر، ۲۰۰۹).

تجزیه و تحلیل داده‌های کیفی در قالب یک فرآیند کدگذاری سیستماتیک^۵ شامل سه مرحله کدگذاری باز^۶، باز^۷، کدگذاری محوری^۸ و کدگذاری گزینشی^۹ منجر به ایجاد این الگو می‌شود. در کدگذاری باز، پژوهشگر با ذهنی باز به نام‌گذاری مفاهیم می‌پردازد. در مرحله بعد که "کدگذاری محوری" نامیده می‌شود، فرایند

- 1 . snowball sampling
- 2 . Credibility
3. Transferability
4. Dependability
- 5 . Pitney & Parker
- 6 . Coding systematic
- 7 . Open coding
- 8 . Axial coding
- 9 . Selective coding

اختصاص کد به مفاهیم موجود در داده، از حالت کاملاً باز خارج می‌شود و شکلی گزیده به خود می‌گیرد. سومین مرحله، شامل کدگذاری انتخابی یا گزینشی است (استراوس و کوربین، ۱۹۹۰). در این مرحله، پژوهشگر به تکوین نظریه‌ای درباره رابطه میان مقوله‌های به دست آمده در الگوی کدگذاری محوری می‌پردازد. در حقیقت، این مرحله فرآیند یکپارچه‌سازی و بهبود نظریه است. در نهایت، با استفاده از تحلیل داده‌پردازی بنیادی داده‌ها، عمل تلخیص، دسته‌بندی و نتیجه‌گیری از یافته‌ها انجام می‌شود. در این روش، تصمیمات خاص نمونه‌برداری در خلال پژوهش شکل می‌گیرد و مستلزم جمع‌آوری و تحلیل همزمان و زنجیروار داده‌هاست. معیار قضاوت در مورد زمان توقف نمونه‌برداری نظری، "کفایت نظری" مقوله‌ها یا نظریه‌هاست؛ بدین معنی که اطمینان حاصل می‌شود که هیچ چیز در یک مقوله باقی نمانده و به کفایت رسیده است (بازرگان، ۱۳۹۳). در این پژوهش، با انجام مصاحبه‌هایی نیمه ساختاریافته، ضمن معرفی الگوی مورد نظر به انجام مصاحبه با گروه‌های نمونه و سپس کدگذاری و استخراج نتایج پرداخته شد.

یافته‌های پژوهش

در جدول ۱ توصیف مختصری از ویژگی‌های جمعیت‌شناختی نمونه‌های بخش کیفی پژوهش در قالب جنسیت، سن، سطح تحصیلات، رشته تحصیلی، سابقه فعالیت و حوزه فعالیت آنان (داوران، بازیکنان، مربیان، مدیران عامل، اصحاب رسانه، صاحب‌نظران و مدیران ستادی وزارت ورزش و فدراسیون فوتبال) ارائه گردید:

جدول ۱: توصیف ویژگی‌های جمعیت‌شناختی مصاحبه‌شوندگان

کد مصاحبه‌شونده	جنسیت	سن	سطح تحصیلات	رشته تحصیلی	سابقه فعالیت	حوزه فعالیت						
						مدیران	صاحب	اصحاب	مدیرعامل	مربیان	بازیکنان	داوران
P1	مرد	۴۲ سال	کارشناسی ارشد	مدیریت ورزشی	۲۵ سال	-	-	-	-	-	-	x
P2		۵۶ سال	دانشجوی دکتری	مدیریت ورزشی	۲۹ سال	x	-	-	-	-	-	-
P3		۴۱ سال	کارشناسی ارشد	مدیریت ورزشی	۱۷ سال	-	-	-	x	-	-	-
P4		۵۶ سال	دکتری	مدیریت سیاست دفاعی	۲۱ سال	x	-	-	-	-	-	-
P5		۷۲ سال	کارشناسی	ادبیات آلمانی	۴۴ سال	-	x	-	-	-	-	-
P6		۳۷ سال	دکتری	مدیریت ورزشی	۷ سال	-	x	-	-	-	-	-

-	x	-	-	-	-	-	۱۸ سال	مدیریت صنعتی	کارشناسی ارشد	۴۰ سال	P7
-	-	-	x	-	-	-	۲۰ سال	مدیریت ورزشی	کارشناسی ارشد	۴۴ سال	P8
-	-	-	-	x	-	-	۱۱ سال	عمران	کارشناسی	۳۲ سال	P9
-	-	x	-	-	-	-	۳۶ سال	مدیریت ورزشی	کاردانی	۶۰ سال	P10
-	-	-	-	-	-	x	۲۱ سال	حوزوی	عالی حوزوی	۵۱ سال	P11
-	-	x	-	-	-	-	۳۵ سال	ادبیات فارسی	کارشناسی	۶۸ سال	P12
x	-	-	-	-	-	-	۳۰ سال	مدیریت ورزشی	کارشناسی ارشد	۵۵ سال	P13
-	-	-	-	-	-	x	۲۷ سال	جامعه شناسی	کارشناسی ارشد	۵۴ سال	P14
-	-	-	-	-	-	x	۲۴ سال	حقوق بین الملل	دکتری	۵۱ سال	P15
-	x	-	-	-	-	-	۲۲ سال	مدیریت صنایع	کارشناسی	۳۸ سال	P16
-	-	-	-	x	-	-	۱۷ سال	مدیریت رسانه	کارشناسی ارشد	۳۷ سال	P17
از P2 دو بار مصاحبه گرفته شد											
P18											

بر اساس رهیافت سیستماتیک استراوس و کوربین (۱۹۹۸)، کدگذاری باز، محوری و گزینشی انجام گرفت که در جدول ۲ این فرایند کدگذاری پیرامون عوامل بروز فساد در صنعت فوتبال ایران آورده شده است. پس از شروع فرایند کدگذاری، کدگذاری باز با تجزیه مجموعه گردآوری شده به کوچکترین جزء مفهومی انجام گرفت. در کدگذاری باز که متون مصاحبه به صورت تایپ شده بود، بارها و بارها خوانده و داده‌ها به نشان‌ها تبدیل شد- تعداد کدها در این مرحله ۸۵۶ کد بود. در مرحله بعد، نشان‌های (گویه‌ها) مشابه شناسایی و با عنوان یک مقوله فرعی (مؤلفه‌ها) طبقه‌بندی شدند. در مرحله بعد، مقوله‌های فرعی به زیرمجموعه‌های انتزاعی‌تری به نام مقوله‌های کلی (مفاهیم) دسته‌بندی شدند که با برقراری پیوند میان آنها الگوی پژوهش ترسیم گردید. در جدول ۲ نشان‌ها (گویه‌ها)، مقوله‌های فرعی (مؤلفه‌ها) و مقوله‌های کلی (مفاهیم) حاصل از کدگذاری‌ها نشان داده شده است.

جدول ۲: کدگذاری گزینشی، محوری و باز عوامل بروز فساد در صنعت فوتبال ایران

مدل	مقوله‌های کلی (مفاهیم)	مقوله‌های فرعی (مؤلفه‌ها)	ایجاد و ویژگی‌ها (گویه‌ها)
ترباط علمی	ضعف اصول مدیریتی	انتصابی بودن مدیران/ فقدان شایسته سالاری/ فقدان ثبات مدیران/ عدم شفافیت و پاسخگویی/ ناآشنایی/ بی‌برنامگی/ عدم استانداردسازی/ عدم تخصص‌گرایی/ سبک مدیریتی/ سوء تدبیر در تصمیمات/ ابهامات	ابهام در انتصاب/ عدم ارتقا در سلسله مراتب شغلی/ خویشاوندپروری و نوچه‌گرایی در انتصاب/ عدم وجود معیارهای صلاحیت/ پارتی‌بازی/ وجود افراد فاقد صلاحیت/ عدم پاکی و صداقت مدیران/ تغییرات مداوم

		<p>مالی / عدم تسلط پذیری / مسئولیت گریزی</p>	<p>مدیران، تغییرات مداوم هیئت مدیره و هیئت رئیس / مدیران ثابت و چرخشی / عدم پاسخگویی / عدم شفافیت قوانین / عدم شفافیت مالی و بودجه‌ای / ناآشنایی با قوانین ورزشی / ناآشنایی با روند جذب بازیکن / عدم شناخت محیط فوتبال / عدم ایجاد زیرساخت / نتیجه‌گرایی / عدم توجه به اساسنامه / اتلاف سرمایه و منابع / فقدان آینده‌نگری و نقشه راه / پروژه‌ای اداره شدن باشگاه / عدم ثبات برنامه‌ها / عدم بخش‌بندی هزینه‌های فوتبال / عدم رعایت باشگاه‌داری حرفه‌ای / تداخل وظایف / فرایند نادرست ورود بازیکنان / مدیران غیر فوتبالی / ضعف فنی بازیکنان و مربیان / غیر دموکراتیک بودن انتخابات / فقدان مدیریت مشارکتی در تصمیمات / سبک مدیریت اقتدارگرا / شلختگی تصمیم‌گیری / تصمیمات عجولانه و غیرکارشناسی / دخالت مدیران در انتصاب ارکان انضباطی / فقدان درآمدزایی مشخص / ساختار اقتصادی معیوب / بی‌انضباطی مالی / مکلف بودن مدیران به هزینه‌کرد / عدم اقتدار و جرأت مدیران / هیئت مدیره ضعیف و منفعل / ناکارآمدی در سازماندهی / ترس از برکناری و بدنامی مدیران / تفویض اختیار خارج از مسئولیت / کاهش آستانه تحمل مدیران / عدم استقلال کاری / بی‌تعهدی و عدم مسئولیت‌پذیری در انجام وظایف / عدم تلاش و دغدغه برای درآمدزایی</p>
<p>شرایط زمینه‌ای</p>	<p>خلاً قوانین / انگیزه مالی / رسانه‌ها / مجامع تصمیم‌گیری / نقل و انتقالات / معیارهای</p>	<p>نقص قوانین درونی / عدم جامعیت قوانین عمومی / عدم پایبندی به قوانین بین‌المللی / انتفاع سودجویانه از فوتبال / فساد مالی / منفعت‌طلبی / فقدان فرایند استعدادیابی / عدم تعهد شغلی / درآمدزایی نامشروع / عدم</p>	<p>عدم روزآمدی قوانین / تمرّد و خلاً قانونی / قانون‌گریزی و سوء استفاده از قانون / اجرای سلیقه‌ای قانون / تغییرات مداوم قوانین / فقدان نظام بانکی کارآمد / فقدان نظام مالیاتی کارآمد / عدم توجه به قوانین فیفا / سندسازی جعلی</p>

	<p>رفتاری/ شفافیت فرایندها</p>	<p>حمایت و پشتیبانی/ نحوه اداره/ عدم اطلاع رسانی/ عدم قانون گذاری/ فقدان نظارت و ارزیابی/ عدم کنترل صحیح/ واسطه‌گری/ عدم پابندی/ عدم شناخت/ فقدان اخلاق‌مداری/ بی‌عدالتی/ نارسایی اقتصادی/ فقدان مدیریت اداری/ موانع حقوقی/ فقدان آموزش و آگاهی/ عدم بازدارندگی قانونی</p>	<p>مالی و تجاری/ بهره‌برداری سیاسی از ورزش/ رانت‌خواری از قدرت سیاسیون/ عدم تمایل به خصوصی‌سازی/ پول‌شویی/ اختلاس/ دلالی/ فقر مالی بازیکنان/ عقد قراردادهای زیان‌آور/ عدم توجه به معیشت داوران/ تبانی/ اخاذی/ رشوه/ غیر واقعی بودن قراردادها/ بهره‌برداری اقتصادی/ شهرت طلبی/ قدرت طلبی/ ایجاد پایگاه اجتماعی/ عدم تعصب بازیکنان به باشگاه/ مقام پرستی مدیران، ارتباط مربیان و بازیکنان به باندهای قدرت/ عدم استراتژی و خودرو بودن سیستم استعدادیابی/ فقدان قوانین استعدادپروری/ ارتباط عاطفی و جانبدارانه از تیم‌ها/ عدم توانایی مالی رسانه‌ها/ برخورد کلیشه‌ای با تخلفات/ وارونه نشان دادن تخلفات/ رانت‌جویی و سهم‌خواهی رسانه‌ها از فوتبال/ از بین رفتن نقش نظارتی/ فقدان انگیزه کمک/ کسب در آمد بیشتر/ جذب مخاطب بیشتر/ عدم حمایت قوه قضاییه/ عدم اهمیت رسانه توسط دولت‌مردان/ منزوی شدن رسانه‌ها/ از بین رفتن روحیه پرسشگری/ فقدان مالکین آشنا و متخصص به ورزش/ نتایج، ملاک ارزیابی مدیران/ کثرت اصحاب رسانه در فوتبال/ عدم انعکاس اخبار/ ترس از افشاسازی حقایق/ عدم تصویب به موقع بودجه و هزینه‌ها/ عدم وجود دبیرخانه مجمع عمومی/ فقدان کمیته وضعیت بازیکنان/ بی‌قاعده بودن دستمزد بازیکنان/ فقدان کمیته‌های تخصصی مجمع/ فقدان سیستم کارگزاری/ فقدان طرح جامع باشگاه‌داری/ نقش منفعلانه و تأثیرگذار هیئت رئیسه/ بی‌توجهی به پیامدهای تصمیمات در مدیران/ فرمالیته بودن مجمع و بی‌کفایتی اعضا/ عدم ارزیابی عملکرد/ عدم وجود مجمع باهوش و</p>
--	------------------------------------	--	--

متخصص/ عدم وجود بازرس مستقل و قانونی/ عدم جامعیت مجمع/ ایجاد نشدن اتاق ممیزی صلاحیت‌ها/ انتقالات تابع سیستم دلالی/ جولان بازیکنان بی کیفیت/ زیاد بودن زمان نقل و انتقالات/ تخریب ذهن مدیران در نقل و انتقالات/ قرارداد کوتاه مدت بازیکنان/ عدم احساس تعلق به باشگاه/ جابه جایی مداوم بازیکنان/ عدم دریافت کامل مطالبات بازیکنان/ ناآشنایی به فرایند جذب بازیکن/ عدم بررسی شرایط بازیکنان خارجی / عدم رعایت بازی جوانمردانه مالی/ چاپلوسی ماهرانه و خلاقیت مخرب برای حفظ سمت/ کتمان تخلفات از افکار عمومی/ احساس تعلق مسئولان به برخی باشگاه‌ها/ عدم صداقت و پاکدستی مدیران/ سوء استفاده از ناآشنایی مدیران/ احساس امنیت متخلفان، انحصاری شدن نیمکت مربیگری/ مصلحت اندیشی در صدور احکام/ رانتی بودن انتصاب مدیران/ عدم تناسب جرم با مجازات/ عدم رشد متناسب دستمزد ارکان فوتبال/ اتهامات مالی و عدم حسابرسی صورت‌های مالی/ فقدان سیستم اسپانسرشیپ/ فقدان منابع درآمدی پایدار/ قیمت بالای بازیکنان بی کیفیت/ دوشغله بودن/ عدم فرایند صحیح اداری/ عدم پویایی و خردورزی مدیران باشگاهی/ مشخص نبودن مالکیت باشگاه/ فقدان سیستم ارزیابی و نرخ گذاری بازیکنان، عدم توجه به عملکرد در عزل و نصب‌ها/ عدم تفکیک بازرس قانونی از حسابرس/ کمرنگ بودن نقش نهادهای صنفی؛ کانون مربیان، بازیکنان/ عدم تصویب آئین‌نامه نقل و انتقالات/ عدم پرداخت حق پخش فوتبال/ ضعف محیط حقوقی فوتبال/ عدم ظرفیت‌سازی مالی و

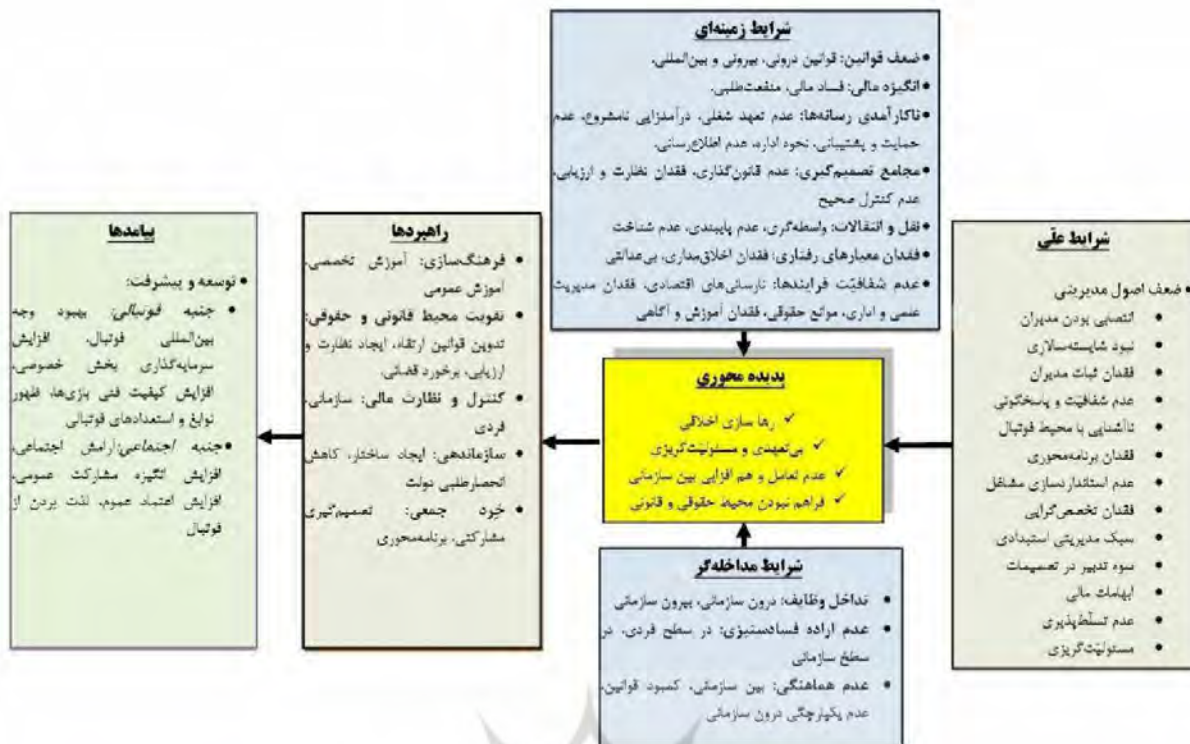
<p>فرهنگی بازیکنان/ عدم توجه به تجارب پیشکسوتان، عدول نهادهای فرهنگی/ عدم ضمانت اجرایی احکام/ کارآمد نبودن رکن قضایی/ آستانه تحمل بالا نسبت به تخلفات مدیران.</p>			
<p>دخالت ارکان ورزش در کار یکدیگر/ عدم نظارت مؤثر و کارکردی/ عدم تحقق سیاست‌های اصل ۴۴/ عدم پیروی از اسناد بالادستی/ اعمال نفوذ از سوی کانون‌های قدرت/ توانایی سیاسیون در جذب منابع مالی/ موقعیت‌سازی سیاسیون برای آینده/ عدم اعتقاد حاکمیت به فوتبال به عنوان خدمت اجتماعی/ فساد رسانه‌ها/ اخاذی از بازیکنان فاقدکیفیت/ عدم امنیت رسانه/ عدم جدیت قوه قضاییه/ اولویت نداشتن فوتبال/ عدم هم‌افزایی دستگاه‌های ذیربط/ عدم مسئولیت‌پذیری رسانه/ فقدان تجربه مثبت خصوصی‌سازی/ عدم تعامل مطلوب ارکان فوتبال/ عدم انسجام و وحدت رویه ارکان فوتبال/ عدم توجه مجلس به قانون‌گذاری/ عدم تصویب بودجه لازم/ سوء استفاده سایر سازمان‌ها از فوتبال</p>	<p>تداخل وظایف درون سازمانی/ تداخل وظایف برون سازمانی/ عدم اراده فساد ستیزی فردی/ عدم اراده فسادستیزی سازمانی/ عدم هماهنگی بین سازمانی/ عدم هماهنگی درون سازمانی/ کمبود قوانین</p>	<p>تداخل وظایف/ عدم اراده فساد ستیزی/ عدم هماهنگی</p>	<p>شرایط مداخله‌گر</p>
<p>کسب مهارت‌های سه‌گانه مدیران (فنی، ادراکی، انسانی)/ شایسته‌سالاری در انتصابات/ بکارگیری متخصصان و پیشکسوتان/ سازندگی جایگزین نتیجه‌گرایی/ توجیه مسئولیت‌های آگاهانه و پاسخگویی مدیران/ ایجاد سیستم یکپارچه استعدادیابی/ آزادی عمل رسانه‌ها در گردش اطلاعات/ حساس کردن افکار عمومی و جامعه/ ایجاد فرایندهای شفاف/ فرهنگ‌سازی از طریق توسعه رفتارهای مطلوب/ تولید و روزآمدی قوانین/ تک‌شغله بودن/ احیای قدرت هیئت رئیسه/ استقلال ارکان انضباطی و قضایی</p>	<p>آموزش تخصصی/ آموزش عمومی/ تدوین قوانین ارتقا/ ایجاد نظارت و ارزیابی/ برخورد قضایی با تخلف/ مالی مدیریتی، مالی فردی/ ایجاد ساختار/ کاهش انحصار طلبی/ تصمیم‌گیری مشارکتی/ برنامه‌محوری</p>	<p>فرهنگ‌سازی/ حقوقی/ مالی/ سازماندهی/ خرد جمعی</p>	<p>راهبردها</p>

<p>فوتبال/ بازیگری اساسنامه/ تدوین شرح وظایف ارکان فوتبال/ تدوین آئین نامه جامع باشگاه داری/ قانون مداری/ کانال های قانونی جذب بازیکن/ گزینش ارکان قضایی در مجمع/ بالا بردن نظارت اجتماعی/ نظارت دقیق مجمع عمومی/ توجه به انتصاب رؤسای هیئت های استانی/ افزایش توجه به لیگ های پایین تر/ کنترل بر صدور احکام انضباطی/ سیستم جامع نظارتی در باشگاه و سازمان لیگ/ ایجاد پلیس فوتبال، هم افزایی فدراسیون با مراجع قضایی/ شرح وظایف نهادهای نظارتی و قضاوتی/ تفکیک تخلفات فوتبالی و عمومی / رعایت کپی رایت/ اخذ مالیات متناسب و نظام مند/ اصلاح ساختار مالی/ ایجاد مکانیزم هزینه- فایده/ دید راهبردی به درآمدزایی / تامین مالی داوران فوتبال/ بیمه های ارکان فوتبال/ ایجاد کمیته وضع بازیکنان سازماندهی مدیران برنامه های مجوزدار/ احیای کانون مربیان و بازیکنان/ ایجاد سازمان کنترل مالی باشگاه ها/ تشکیل کمیته فنی/ استفاده از قدرت سیاسیون/ احراز شرایط حرفه ای مدیران و مربیان/ تجربه کاری مدیران/ تخصص گرایی/ تجاری سازی فوتبال/ تفکیک فرایندهای اداری داوران / نقش سیاست گذاری/ باورپذیری حاکمیت به خصوصی سازی/ مشارکت ذینفعان در تصمیم گیری/ هم افزایی دستگاه های ذیربط/ تدوین چشم انداز/ الگوبرداری از کشورهای پیشرو</p>			
<p>بدست آوردن کرسی های بین المللی/ افزایش حضور هواداران/ افزایش سرمایه اجتماعی/ کاهش هزینه و بدهی باشگاه داری/ افزایش ظهور نوابغ، افزایش سرمایه گذاری بخش</p>	<p>جنبه فوتبالی و فنی/ جنبه اجتماعی</p>	<p>توسعه و پیشرفت</p>	<p>توسعه</p>

<p>خصوصی/ از بین رفتن بازیکن سالاری/ افزایش جذابیت و کیفیت بازی‌ها/ احیای باشگاه‌های سازنده/ توسعه زیرساخت‌ها/ کاهش تخلفات/ افزایش شایسته‌سالاری/ کاهش شکایات و محکومیت در مراجع ملی و بین‌المللی/ جلوگیری از اتلاف منابع و سرمایه/ واقعی بودن نتایج/ توسعه و پیشرفت صنعت فوتبال/ جلوگیری از افزایش حبابی قیمت بازیکنان/ بهبود وجه فوتبال در سطح ملی و بین‌المللی/ کاهش فرهنگ پول‌پرستی/ توسعه ورزش حرفه‌ای/ افزایش ارزش برند لیگ/ افزایش لژیونرهای فوتبال/ آرامش اجتماعی/ لذت از تماشای فوتبال/ افزایش انگیزه مشارکت عمومی/ افزایش اعتماد عموم</p>		
--	--	--

انجام مراحل کدگذاری، پژوهشگر را به مقولهٔ محوری این پژوهش که رهاسازی اخلاقی، بی‌تعهدی و مسئولیت‌گریزی، عدم تعامل و هم‌افزایی با بین‌سازمانی و فراهم نبودن محیط قانونی و حقوقی رسانید. سایر مقولات نیز ساماندهی شده و مدل پارادایمی حاصل گردید.

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

شکل ۱: عوامل شکل‌دهنده بروز فساد در صنعت فوتبال ایران

همانطور که در شکل ۱ مشاهده می‌شود، شرایط علی بروز مقوله محوری ضعف اصول مدیریتی مدیران فوتبال بود. شرایط مداخله‌گر (تأثیرگذار) نیز دربرگیرنده کوتاهی نهادهای فرهنگی و عدم تعامل آنان با دست‌اندرکاران فوتبال جهت مبارزه با فساد بود. همچنین، شرایط زمینه‌ای مربوط به عدم کارکرد مناسب ارکان فوتبال در زمینه ضعف قوانین، عدم شفافیت فرایندهای اداری و ... در زمینه پیشگیری از بروز فساد بود. راهبردهای مؤثر نیز فرهنگ‌سازی، تقویت محیط قانونی و حقوقی و بکارگیری سبک مدیریتی مشارکتی بود که می‌تواند توسعه و پیشرفت فوتبال چه در حوزه فنی و چه در حوزه اجتماعی را به ارمغان آورد.

بحث و نتیجه‌گیری

نتایج پژوهش حاضر نشان داد که مهمترین و اصلی‌ترین شرایط علی اثرگذار بر وقوع فساد در صنعت فوتبال ایران ضعف اصول مدیریتی مدیران فوتبال بود؛ چرا که انتصابی بودن مدیران به جای انتخابی بودن آنان بدون در نظر گرفتن تخصص و شایستگی شغلی آنان، بی‌ثباتی مدیران و تغییرات مداوم، عدم آگاهی و شناخت محیط فوتبال و فقدان برنامه‌محوری مدیران که ریشه در جابه‌جایی و تغییرات مستمر آنان داشت و اتخاذ تصمیمات اشتباه و عدم احاطه کامل بر محیط تحت مدیریت خود که از عدم تخصص آنان نشأت

می‌گرفت، از جمله علل اصلی بروز فساد بود. باید توجه داشت که حوزه ورزش همانند سایر حوزه‌ها باید مدیرانی با تخصص و شایستگی مرتبط داشته باشد، زیرا فوتبال مُدرن امروزی در کلیه ابعاد بویژه در بُعد مدیریتی دچار تغییرات شگرفی شده که این امر در کشور ما مغفول مانده است. این یافته با نتایج نوگارا^۱ (۲۰۰۹)، مسترز (۲۰۱۵)، سلدادیو^۲ (۲۰۰۶)، زویتز^۳ (۲۰۱۴)، تریسمن (۲۰۰۰)، رابل و کالمن^۴ (۲۰۰۸) و پینتو (۲۰۰۸) همخوانی داشت. بریور و همکاران^۵ (۲۰۰۷) یکی از عوامل مهم فساد در کشورهای آسیایی را را پایین بودن دموکراسی یافتند، چرا که اگر انتخاب‌ها بر اساس شایستگی و تخصص باشد می‌توان از بروز فساد از طریق انتصاب جلوگیری و پیشگیری نمود. پینتو و همکاران^۶ (۲۰۰۸) بیان می‌کنند زمانی که در سازمان شرح وظایف و تفکیک فعالیت‌های افراد یا بخش‌ها وجود ندارد، زمینه برای بروز سوء استفاده در افراد سازمان ایجاد می‌شود. پاساک^۷ و همکاران (۲۰۰۷) معتقد اند که بین میزان فساد و میزان وجود نهادهای غیردموکراتیک ارتباط وجود دارد و هر چه تعداد نهادهای غیردموکراتیک در جامعه بیشتر باشد، فساد در آن زمینه بروز و قابلیت رشد بیشتری پیدا می‌کند. به بیان دیگر، دموکراسی مستلزم پاسخگویی و مسئولیت‌پذیری است و نظام‌های دموکرات که سازوکارهای پاسخگویی و شفافیت را در سطوح مختلف پدید می‌آورند، تداوم شبکه فساد اداری را برای درازمدت با دشواری مواجه می‌سازند. بطور کلی نتایج این پژوهش کیفی بیانگر آن بود که سیاستون، فوتبال را به عنوان یک سرگرمی و نه یک صنعت می‌پندارند. لذا پُست‌های مدیریتی تخصصی و کلیدی ورزش که عرصه تصمیم‌گیری و برنامه‌ریزی در سطح ملی و بین‌المللی می‌باشد را به افرادی واگذار می‌کنند که فاقد برخورداری از شایستگی‌های عملی، علمی، مدیریتی و ظرفیت‌های متناسب با مسئولیت‌های محوله اند. شکی نیست که گرانیگاه و منشأ فساد از همین نقطه آغاز می‌گردد و به تعبیری می‌توان گفت که بخش عظیم و قابل توجهی از شیوع فساد در صنعت فوتبال ایران تابعی از عدم توانمندی مدیرانی است که احاطه به محیط فوتبال و حیطه کاری در مسئولیت محوله را ندارند. به نظر می‌رسد که گزینش‌های صرفاً اخلاقی، عقیدتی، عاطفی، قومی و رابطه محور، بنیان‌های

-
- 1 . Nogara
 - 2 . Seldadyo
 - 3 . Zitzewitz
 - 4 . Rabl & Kühlmann
 - 5 . Brewer et al
 - 6 . Pinto et al
 - 7 . Pathak et al

سلامت اداری در صنعت فوتبال را در معرض خطر جدی قرار داده است که نیازمند توجه جدی حاکمیت و سیاست‌گذاران است.

از جمله شرایط زمینه‌ای (بستر ساز) بروز فساد، ضعف قوانین داخلی موجود در فوتبال بود که باعث اجرای سلیقه‌ای قانون، فقدان نظام مالیاتی کارآمد برای پرداخت مالیات و سندسازی جعلی مالی و تجاری برای کسب مجوزهای بین‌المللی از سوی فیفا بود. فاصله گرفتن رسانه‌ها از رسالت اصلی خود و تبدیل نقش نظارتی آنان به نقش‌های اجرایی همچون دلالتی، تخریب یا حمایت عامدانه از بازیکنان یا تیم‌های خاص و از بین رفتن نقش اثرگذار مجمع عمومی فدراسیون به عنوان مهمترین رکن نظارت و کنترل فوتبال، از جمله عوامل زمینه‌ساز بروز فساد بود. وضع قوانین جامع در فوتبال از قبیل قانون نقل و انتقالات که باعث بیشترین مصادیق فساد در این بخش از دیدگاه صاحب‌نظران بود و حمایت‌های نهادهای قانون‌گذار همچون مجلس شورای اسلامی در تصویب قوانین حمایتی از حقوق فوتبال نظیر دریافت حق پخش تلویزیونی و .. می‌تواند در سازماندهی و استقلال مالی فوتبال و کوتاه شدن دست سیاسیون و افراد غیرمتخصص در فوتبال راه گشا باشد. ورود بی‌ضابطه و بدون هدف‌گذاری مشخص برخی رسانه‌های ورزشی دارای مدیران با تحصیلات غیر مرتبط با حوزه ورزش و فرمایشی شدن نقش مجمع عمومی فدراسیون - به دلیل منصوب‌گونه بودن رؤسای هیئت‌های استانی که حائز بیشترین درصد اعضاء هستند و عدم جامعیت مجمع - سبب شده که آنها قادر به انجام صحیح وظایف خود در این نهاد تصمیم‌گیری نباشند. این یافته با نتایج بریور و همکاران^۱ (۲۰۰۷) که سلیقه‌ای اجرا شدن قوانین، مسترز (۲۰۱۵) منفعت‌طلبی مالی، مایسون و همکاران^۲ (۲۰۰۶)، رازقی و همکاران (۱۳۹۳) و تریسمن (۲۰۰۰) که پیچیدگی قوانین و عدم آشنایی با قوانین و کمبود قوانین را از عوامل بروز فساد بیان نمودند، همخوانی داشت.

عدم نظارت مؤثر و کارکردی وزارت ورزش بر وضعیت فوتبال از طریق دخالت مستقیم و نه از طریق بخش‌های تابعه خود همچون هیئت‌های استانی و عدم پیروی از قوانین بالادستی توسط فدراسیون به بهانه مستقل بودن اساسنامه، اعمال نفوذ سیاسیون و دولت‌مردان در تغییر آرا و احکام فدراسیون، توانایی سیاسیون در کسب منابع مالی برای فوتبال که زمینه را برای حضور آنان در فوتبال فراهم می‌آورد از جمله عوامل تأثیرگذار (مداخله‌گر) بود. همچنین، عدم اراده‌ی جدی برای مبارزه با فساد در فوتبال توسط رسانه‌های

1 . Brewer et al

2 . Mason et al

فعال در این حوزه و دخیل شدن آنان به واسطه سود مالی کلان و عدم توجه مالی و معنوی دولت به این حوزه و عدم جدیت ارکان قضایی کشور در برخورد با تخلفات و بالا بودن آستانه تحمل آنان در برخورد با تخلفات در ورزش از جمله دیگر عوامل اثرگذار بود. باید گفت که نهادهای فرهنگی جامعه از جمله: حوزه‌های علمی، آموزش و پرورش، وزارت علوم، شورای عالی انقلاب فرهنگی و ... نقش خود را در امر توجه و برنامه‌ریزی مناسب برای توسعه ورزش به خوبی انجام نمی‌دهند و نسبت به آن بی‌توجه هستند. علاوه بر این، عدم تعامل ورزشی در بین سازمان‌ها جهت برخورد و مبارزه با فساد از جمله دستگاه‌های قضایی و رسانه‌ها و مسئولان فوتبال در پایین‌ترین حد ممکن است که این یافته‌ها با نتایج نصیف^۱ (۲۰۱۴)، زارع و همکاران (۱۳۹۵) و ابزری و فغانی (۱۳۹۲) همخوانی داشت. اسکات^۲ (۲۰۱۳) بیان نمود که رسانه‌ها با آگاهی بخشی به جامعه، سطح دانش آنها را افزایش می‌دهد و این منجر به تغییر در نگرش افراد نسبت به فساد را در ورزش منجر می‌شود. لذا رسانه‌های ورزشی اگر به صورت کارشناسی عمل کنند موجب جذب مشارکت و ارتقای سطح آگاهی و عملکرد مخاطبان در زمینه فساد ورزشی می‌گردند. ابزری و فغانی (۱۳۹۲) سیاست‌زدایی از نظام اداری، نظارت و بازرسی به موقع و بهبود و جلب حمایت‌های سیاسی و ملزم کردن دستگاه‌ها به پاسخگویی را از عوامل مقابله با فساد بیان نمودند. این طور به نظر می‌رسد که نوع نظارت و کنترل وزارت ورزش بر عملکرد فدراسیون فوتبال از طریق هیئت‌های استانی، تسهیل و ترغیب بخش خصوصی به حضور در سرمایه‌گذاری در این صنعت، منع حضور افراد غیرمتخصص و سیاسی در فوتبال و ایجاد انگیزه در متخصصان و پیشکسوتان و توجه ویژه و به موقع دستگاه‌های نظارتی و قضایی در برخورد با تخلفات و بی‌قانونی‌ها و حمایت از رسانه‌ها در افشاسازی حقایق و سازماندهی آنان از مواردی است که می‌تواند در جهت کمک به پیشگیری و بروز فساد در صنعت فوتبال مثمرتر باشد.

از جمله راهبردهای لازم جهت از بین بردن فساد در صنعت فوتبال فرهنگ‌سازی از طریق بکارگیری مدیران متخصص و شایسته و توجیه مسئولیت‌های آنان، گردش آزاد اطلاعات توسط رسانه‌ها و افشای تخلفات رخ داده در ورزش، رفع نقص قوانین در فوتبال از طریق تولید قانون توسط نهادهای قانون‌گذار، افزایش نظارت اجتماعی، تشکیل پلیس فوتبال متشکل از قوه قضاییه، نیروهای امنیتی و ارکان قضایی

1 . Nassif
2 . Scott

فوتبال، اصلاح ساختار مالی و ایجاد زمینه ورود بخش خصوصی و حمایت از این بخش، افزایش متناسب دستمزد ارکان فوتبال از قبیل داوران، اصلاح ساختار فدراسیون فوتبال و ایجاد کمیته وضع بازیکنان جهت رسیدگی به وضعیت بازیکنان و باورپذیری حاکمیت و دولت مردان به حضور بخش خصوصی و بکارگیری سبک تصمیم‌گیری مشارکتی توسط مدیران با حضور کلیه ارکان فوتبال (هیئت‌های استانی، مربیان، بازیکنان و ...) در تصمیم‌سازی برای فوتبال و برنامه‌محور بودن مدیران با دارا بودن ثبات جایگاه شغلی بود. حسنی و شمس (۱۳۹۱) شفافیت‌گرایی، ترویج فرهنگ وظیفه‌گرایی و احیای حس مسئولیت‌پذیری را از عوامل مبارزه با فساد بیان کردند. دایک^۱ (۲۰۰۸)، از جمله راهکارهای کنترل فساد را اعمال نظارت عمومی از طریق رسانه‌ها و مطبوعات می‌داند. گودرزی و همکاران (۱۳۹۰) تدوین قوانین و مقررات کارآمد، آشنایی ارباب رجوع با قوانین و مقررات را از عوامل کنترل فساد اداری در سازمان‌های ورزشی بیان نمودند. گورسه و چادویک^۲ (۲۰۱۱) دریافتند که علیرغم قهرمانی تیم ملی ایتالیا در جام جهانی در سال ۲۰۰۶ به دلیل تباری رخ داده در لیگ فوتبال این کشور تیم‌های فیورنتینا^۳ و یوونتوس^۴ به لیگ پایین‌تر سقوط کردند و از تعداد تیمی دیگر امتیاز کسر گردید و قوانین بدون هیچ ملاحظه و مماشاتی درباره تیم‌های متخلف اعمال گردید که با نتایج پژوهش حاضر همخوانی داشت. اکرم‌ن و پالیفکا^۵ (۲۰۱۶) بیان نمود که هر قدر ساختار دموکراسی و فضای مشارکتی بیشتر و نهادینه‌تر باشد، از درجه فساد کاسته می‌شود. در نهایت از پیامدهای مبارزه با فساد، توسعه و پیشرفت فوتبال هم در بُعد فنی و هم در بُعد اجتماعی بود. در بُعد فنی، انگیزه و علاقه مشارکت سرمایه‌گذاران برای حضور در فوتبال، افزایش شایسته‌سالاری و کاهش پارتی‌بازی در انتخاب بازیکنان، کاهش شکایات و محکومیت‌های در مراجع قضایی بین‌المللی ورزش از سوی بازیکنان خارجی، توسعه زیرساخت‌های فوتبال، واقع‌گرایانه بودن قیمت بازیکنان و کوتاه شدن دست افراد سودجو از منافع فوتبال است. همچنین، افزایش انگیزه مشارکت عمومی برای حضور در استادیوم جهت تماشای مسابقات به دلیل افزایش اعتماد سازی و کاهش بد اخلاقی‌ها و افزایش سطح کیفی فوتبال کشور می‌باشد. یورنسکو^۶ (۲۰۰۳) معتقد است که سرمایه اجتماعی و اعتماد بیشتر افراد جامعه مطابق با مجموعه

-
- 1 . Dike
 - 2 . Gorse & Chadwick
 - 3 . Fiorentina
 - 4 . Juventus
 - 5 . Ackerman & Palifka
 - 6 . Bjørnskov

هنجارهای معین اجتماعی منجر به کاهش فساد خواهد شد. همچنین، افزایش فساد، اعتماد و صداقت را در میان شهروندان جامعه کاهش می‌دهد؛ به طوری که به امری جبران ناپذیری تبدیل می‌شود. جونز^۱ (۲۰۱۲) بیان نمود که مبارزه با فساد در ورزش می‌تواند به ایجاد اعتماد، واقعی بودن نتایج و افزایش سرمایه اجتماعی کمک نماید.

در نتیجه‌گیری کلی باید گفت که انتخاب مدیران متخصص و شایسته به دور از هرگونه جناح سیاسی و حزبی می‌تواند نقش محوری در مبارزه با فساد در فوتبال داشته باشد که کلیه مصاحبه‌شوندگان به آن به صراحت اذعان داشتند. چنانچه محیط حقوقی و قانونی فوتبال متناسب با نیاز روز فوتبال تدوین و اجرایی شود و تعامل و هم‌افزایی مطلوبی بین سازمان‌های نظارتی و قضایی کشور با مسئولان فدراسیون فوتبال جهت برخورد با تخلفات صورت گیرد، می‌تواند پیامدهای مثبتی را برای این صنعت به همراه داشته باشد. همچنین تشکیل پلیس فوتبال، حمایت نهادهای قانون‌گذار از تولید قانون در صنعت فوتبال از قبیل دریافت حق پخش، درآمد روز مسابقه، بلیت‌فروشی و ... و برخورد قاطعانه ارکان قضایی با متخلفان در این صنعت، ایجاد کمیته ممیزی جهت بررسی صلاحیت‌های حرفه‌ای مدیران فوتبال و ایجاد کمیته وضع بازیکنان می‌تواند با توجه به نتایج پژوهش کمک شایانی به کاهش فساد نماید.

در پژوهش‌های آینده می‌توان مطالعه‌ای تطبیقی در مورد فساد در فوتبال را در مقایسه با کشورهای پیشرو و الگو مورد بررسی قرار داد. علاوه بر این، بررسی و اولویت‌بندی فسادهای سیاسی، فرهنگی، اقتصادی و .. را می‌توان در ابعاد وسیع‌تر و خاص در صنعت فوتبال کشور مورد مطالعه و تحلیل قرار داد.

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

1 . Jones

منابع

- آبرزی، مهدی و فغانی فاطمه. (۱۳۹۲). "کاربرد رویکرد AHP و TOPSIS جهت اولویت‌بندی عوامل مؤثر بر بروز فساد اداری و راه کارهای مقابله با آن". شماره ۱. دوره ۱۰ (۳۶). صص: ۴۳-۵۷.
- الهی، علیرضا؛ سجادی، نصرالله؛ خبیری، محمد و ابریشمی، حمید. (۱۳۸۸). "موانع موجود در توسعه جذب درآمد حاصل از حمایت مالی در صنعت فوتبال جمهوری اسلامی ایران". نشریه مدیریت ورزشی. شماره ۱. صص: ۱۸۹-۲۰۲.
- بازرگان، عباس. (۱۳۹۳). "مقدمه‌ای بر روش‌های تحقیق کیفی و آمیخته؛ رویکردی متداول در علوم رفتاری". چاپ چهارم، تهران: نشر دیدار
- حسنی، علی و شمس، عبدالحمید. (۱۳۹۱). "راهکارهای مبارزه با فساد اداری بر اساس ارزش‌های اسلامی". نشریه پژوهشی اسلام و پژوهش‌های مدیریتی. سال دوم، شماره اول، صص: ۸۱-۱۰۴.
- رازقی، محمد ابراهیم؛ رضانی‌نژاد، رحیم و مهرابی، قاسم. (۱۳۹۳). "بررسی ابعاد مؤثر فساد اداری در فوتبال". نشریه پژوهشی رویکردهای نوین در مدیریت ورزشی. دوره دوم. شماره ۷. صص: ۴۱-۵۲.
- زارع، علیرضا؛ حیدری‌نژاد، صدیقه و شیرالی، رضوان. (۱۳۹۵). "تأثیر رسانه‌های جمعی بر کنترل فساد در ورزش فوتبال". نشریه مدیریت ارتباطات در رسانه‌های ورزشی. سال سوم. شماره پیاپی ۱۲. صص: ۱۱-۲۴.
- قلی‌پور، رحمت‌الله و نیک‌رفتار، طیبه. (۱۳۸۵). "فساد اداری و راهکارهای مناسب برای مبارزه با آن". مجله مجلس و راهبرد. شماره ۵۳. صص: ۳۳-۵۴.
- گودرزی، محمود؛ قربانی، محمدحسین؛ پورسلطانی‌زندی، حسین و صفری، حمیدرضا. (۱۳۹۰). "مطالعه عوامل مؤثر بر وقوع و رشد فساد اداری ادراک شده و روش‌های کنترل آن در سازمان‌های ورزشی ایران". پژوهش در علوم ورزشی. شماره ۱۰. صص: ۳۹-۵۶.
- نجفی کلوری، مقصود؛ گودرزی، محمود؛ فراهانی، ابوالفضل و اسماعیلی بیدهندی، حسن. (۱۳۹۱). "عوامل مؤثر در بروز فساد در سازمان‌های ورزشی (مطالعه موردی: فساد اداری در فدراسیون جمهوری اسلامی ایران)". نشریه مدیریت ورزشی. شماره ۱۴. صص: ۱۰۹-۱۲۲.

- Bjornskov, C. (2003). **Corruption and social capital**. Aarhus School of Business
- Brewer, G. A., Choi, Y., & Walker, R. M. (2007). **"Accountability, corruption and government effectiveness in Asia: an exploration of World Bank governance indicators"**. *International Public Management Review*, 8(2), 204-225.
- Buraimo, B., Migali, G., & Simmons, R. (2012). **Corruption does not pay: An analysis of consumer response to Italy's Calciopoli scandal**. Manuscript submitted for publication.
- Campbell, J. L., & Göritz, A. S. (2014). **"Culture corrupts! A qualitative study of organizational culture in corrupt organizations"**. *Journal of business ethics*, 120(3), 291-311.
- Collins, J. D., Uhlenbruck, K., & Rodriguez, P. (2009). **"Why firms engage in corruption: A top management perspective"**. *Journal of Business Ethics*, 87(1), 89-108.
- Di Ronco, A., & Lavorgna, A. (2015). **"Fair play? Not so much: Corruption in the Italian football"**. *Trends in Organized Crime*, 18(3), 176-195.
- Dike, V. E. (2005). **"Corruption in Nigeria: A new paradigm for effective control"**. *Africa economic analysis*, 24(08), 1-22.
- Dwyer, L., Mellor, R., Mistilis, N., & Mules, T. (2000). **"A framework for assessing "tangible" and "intangible" impacts of events and conventions"**. *Event management*, 6(3), 175-189.
- Gorse, S., & Chadwick, S. (2011). **"The prevalence of corruption in international sport: A statistical analysis. Report prepared for the Remote Gambling Association and their Partners"**. The European Gaming and Betting Association and the European Sports Security Association. P: 1-41.

- Gross, M. (2011). **Organizations of corrupt individuals: a study of corruption in international cricket and the Catholic Church.**
- Hughes, S., & Shank, M. (2005). **"Defining scandal in sports: Media and corporate sponsor perspectives"**. Sport Marketing Quarterly, 14(4), 207.
- Johnston, M. (2005). **Syndromes of corruption: wealth, power, and democracy.** Cambridge University Press. P: 1-92.
- Jones, K. L. (2012). **"Match-Fixing in Sport: A Mapping of Criminal Law Provisions in EU 27 (March 2012)"**. The International Sports Law Journal, (1-2), 135.
- Kochan, N., & Goodyear, R. (2011). **Corruption: The new corporate challenge.** Palgrave Macmillan.P:1- 85.
- Lange, D. (2008). **"A multidimensional conceptualization of organizational corruption control"**. Academy of Management Review, 33(3), 710-729.
- Meaning, W. (2005). **"Corruption in international sports and sport management: forms, tendencies, extent and countermeasures"**. European Sport Management Quarterly, 5(2), 187-225.
- Mason, D. S., Thibault, L., & Misener, L. (2006). **"An agency theory perspective on corruption in sport: The case of the International Olympic Committee"**. Journal of Sport Management, 20(1), 52-73.
- Masters, A. (2015). **"Corruption in sport: From the playing field to the field of policy"**. Policy and Society, 34(2), 111-123.
- Moyo, S. (2014). **Corruption in Zimbabwe: an examination of the roles of the state and civil society in combating corruption.** Doctoral dissertation, University of Central Lancashire.P:60-61.

- Nassif, N. (2014). **"Corruption in Sport"**. Middle East Law and Governance, 6(2), 123-140.
- Nogara, M. (2009). **"Role of Media in Curbing Corruption: The Case of Uganda under President Yoweri K. Museveni during the'No-Party'System"**. Economic & Social Affairs. DESA Working Paper No. 72.PP:1-32.
- Pathak, R. D., Singh, G., Belwal, R., & Smith, R. F. I. (2007). **"E-governance and Corruption-developments and Issues in Ethiopia"**. Public Organization Review, 7(3), 195-208.
- Pinto, J., Leana, C. R., & Pil, F. K. (2008). **"Corrupt organizations or organizations of corrupt individuals? Two types of organization-level corruption"**. Academy of Management Review, 33(3), 685-709.
- Pitney, A., & Parker, J. (2009). **Qualitative research in physical activity and the health professions**. Canada: Human Kinetics. 56.
- Rabl, T., & Kühlmann, T. M. (2008). **"Understanding corruption in organizations—development and empirical assessment of an action model"**. Journal of business ethics, 82(2), 477-495.
- Rose-Ackerman, S., & Palifka, B. J. (2016). **Corruption and government: Causes, consequences, and reform**. Cambridge university press.
- Scott, W. R. (2013). **Institutions and organizations: Ideas, interests, and identities**. Sage Publications.PP:1-22.
- Seldadyo, H., & de Haan, J. (2006). **"The determinants of corruption: A literature survey and new evidence"**. Paper prepared for the 2006 EPCS Conference, Turku, Finland, 20–23 April 2006.
- Sinzdak, G. (2008). **"An analysis of current whistleblower laws: Defending a more flexible approach to reporting requirements"**. California Law Review, 96(6), 1633-1668.

- Strauss, A. & Corbin, J. (1990). **Basics of qualitative research: Ground theory procedures and techniques**. New bury Park, CA: Sage
- Strauss, A. & Corbin, J. (1998). **Basics of Qualitative Research Techniques and Procedures Developing Grounded Theory**. 2nd edition, London, UK: Sage Publications
- Treisman, D. (2000). "The causes of corruption: a cross-national study". Journal of public economics, 76(3), 399-457.
- Zitzewitz, E. (2014). "Does transparency reduce favoritism and corruption? Evidence from the reform of figure skating judging". Journal of Sports Economics, 15(1), 3-30.

Development of Corruption Patterns in Iran Football Industry: A Grounded Theory

Ahmad Mahmoudi

Ph.D. Student in Sport Management, Faculty of Physical Education and Sport Sciences, University of Allameh, Tehran, Iran

Habib Honari

Ph.D., Associate Professor, Sport Management Department, Faculty of Physical Education and Sport Sciences, University of Allameh, Tehran, Iran

Jalil Younesi

Ph.D., Associate Professor, Curriculum Planning Department, Faculty of Psychology and Educational Sciences, University of Allameh, Tehran, Iran

Javad Shahlaee Bagheri

Ph.D., Associate Professor, Sport Management Department, Faculty of Physical Education and Sport Sciences, University of Allameh, Tehran, Iran

Received:19 Aug. 2017

Accepted:22 Sep. 2017

The study is to develop the corruption patterns in Football Industry with qualified method and by using theorizing pattern of data in this study. The data were collected by using the document and interview. With conducting 18 deep and semi-structured interviews with experts in football, theoretical saturation was obtained and the main issues were extracted after completing the coding process. With completing the findings, the underlying model was designed based on systematic model of Strauss and Corbin (1998). According to the findings, the moral release central issue, irresponsibility of the managers, lack of legal and regulatory environment and the lack of multi-sectarian engagement were identified and the main issues were classified based on the systematic model. Therefore, on this basis, the weak of managing principles of football managers was the main factor of corruption. Legal weak, financial incentives, media ineffectiveness and the lack of behavioral criterion such as underlying model; also overlapping functions, failure in anti-corruption and lack of interagency coordination such as interferer factors were obvious. Culturing, strengthening the legal and regulatory environment, controlling and monitoring and using collective wisdom in decisions were such procedures of this study that Football can help improving and cleaning the football environment and consequently developing the football industry.

Key words: Iran, Industry, Corruption and Grounded Theory